

„Stajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje. Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 3 krome, za pol in četrt leta razmerno; za Ogrsko 4 K 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računajo naročnino z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne štev. se prodajajo po 6 v. Uredništvo in upravnništvo se nahajata v Ptujju, gledališko poslojpe štev. 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (insetatov) je za celo stran K 80, za 1/2 strani K 40, za 1/4 strani K 20, za 1/8 strani K 10, za 1/16 strani K 5, za 1/32 strani K 2,50, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 18.

V Ptujju v nedeljo dne 5. maja 1912.

XIII. letnik.

Farizeji.

Treba jih je le opazovati, te novodobne prvaške farizeje, treba jim je odmakniti svetohlinsko krinko raz našemljenege obraza, — in človeku se ježijo lasi nad toliko hinavščine! Res, čudno je, da to vboگو slovensko ljudstvo sploh še živi, da sploh že ni izginilo v mednarodnem beraštvu, da imamo sploh še kakšno kodo, v kateri životari slovenski kmet. Kajti „voditelji“ tega ljudstva so tekom let in desetletij vse poskusili ter vse storili, da bi slovenskemu ljudstvu zadnjo kapljico krvi izsesali in zadnjo lastno misel zadušili. In mnogo življenske moči, mnogo eneržije mora posedovati to slovensko ljudstvo, da v kljub svojim sebičnim nasilnim voditeljem še ni vtonilo v vesoljnem morju.

Farizeji, najostudnejši farizeji so ti slovenski prvaki, naj se imenujejo potem liberalce ali klerikalce. Slovenski liberalizem in klerikalizem sta le dve strani ene in iste medalje. Kadar se gre proti nemškemu sosedu, od katerega je imelo slovensko ljudstvo v vsakem oziru zgolj koristi, takrat korakata prvaški terciari in narodnjaški frakar roka v roki. Pravi napredek jima je obema trn v oku! Kako se danes pesujejo, proklamirajo, blatijo po svojih demoraliziranih listih, — in jutri sedijo že skupaj v tem ali onem „narodnem domu“ in sklepajo vlačugarstvu podobne kompromise. V Celju so se narodnjaki in klerikalci pobijali, a par dni pozneje so se zvezali za volitve v okoliški občini, samo da bi domačim davkoplačevalcem oropali opravičeno zastopstvo. Včeraj so liberalci dra. Benkoviča s pasjim bičem pretepli, danes pa so z njim v enem odboru sedeli in mu pod frakove škrice ledi, jutri pa bodejo zopet za njim fige kazali. Kje je tu doslednost? Ali ni to najgrše farizejstvo. Ni čuda, dokler bodejo slovensko politiko vodili ljudje Verstovšekovega kalibra, toliko časa ni upati, da se doseže le iskrico poštenosti in doslednosti . . .

Isto stoji stvar na Koroškem. „Š-Mirova“ banda, kateri pomagajo razni Serajniki, Brejci, Lenasiji in Podgorci, obrača tam oči proti nebu, kakor da bi hotela kar gorka v nebosa priti. „Vera“ in „vera“, „katoličanstvo“ in „krščanstvo“, to imajo celi dan na jeziki. A pri zadnjih volitvah v beljaškem okraju so ti terciari vendar kakor en mož glasovali za stranko, ki je sama proglasila, da je hudič najdostojnejša oseba v katoliški cerkvi . . . In neki duhovnik je na javnem shodu zakričal, da se tudi s hudičem veže, kadar se gre proti Nemcem . . . Ali so to „namestniki božji“? Ne, to so zastopniki hudičevi, katerim je politika več nego vsa vera!

Farizeji, — kadar govorijo o narodnosti, tedaj mislijo na svoj žep! Kadar govorijo o veri, takrat menijo politiko in sebičnost; vse njih želje vodijo v lastni želodec . . .

Za Hrvate se zdaj tudi potegujejo in navdušujejo in revolverskem Petru vpijejo „živio jugoslovanski kralj“ . . . Mi gotovo ne zagovarjamo nasilstva, ki ga delajo danes Hrvatom ošabni Madžaroni. Ali Hrvati si bodejo že sami

pomagali! Kaj briga nas na Avstrijskem vse to? Sicer pa razmere na Slovenskem niso mnogo boljše nego one na Hrvatskem Hribarji, Šusteršiči, Korošci in Brejci igrajo vlogo, ki je presneto podobna oni Khuen-Hedervaryja. Ali pri nas ni nasilja? Ali so naši politični popi obzirnejši od madžaronskih biričev? Ali imajo naši prvaški advokati več usmiljenja nego korumpirani madžaronski uradniki? Ali je slovensko ljudstvo morda bogatejše od hrvatskega? Pometajmo doma, pred lastnimi durmi, napodimo lastne parasite in zatiralce, priborimo si pravice, ki so nam jih prvaki ugrabili . . .

Tako se kaže povsed farizejsko lice slovenskega prvaštva. Proti temu farizejstvu pa se borimo z vsemi sredstvi!

SUKNA in modno blago za gospode in gospe priporočila izvozna hiša 140 **ZEFIRE**
Prokop Skorkovsky in sin
 v Humpolcu na Češkem.
 Vzorci na zahtevo franco. Zelo zmerne cene. Na željo hočem dati takoj izgotoviti gospodske obleke.

Politični pregled.

Draginja. Nemški posl. Kraus je v državnem zboru glede draginje pri premoгу poročal. Dokazal je, da se na Avstrijskem vsako leto in na vsako osebo 1450 kg porabi. Cena industrijskega premoga je v zadnjih 21 letih od 38 na 61 kron zrasla, cena boljšega premoga na Dunaju pa v zadnjih 15 letih od 34½ na 162 kron. A skupni troški za vagon premoga so le od 4 K na 4 K 40 zrasli. Torej je cena v 21 letih za 23 kron, oziroma v 15 letih za 127½ kron zrasla. To je že prokletu krvavo odiranje vbogega ljudstva! Tu naj bi vtaknil finančni minister svoj nos, tu naj bi malo tuhtal, kako pridobiti novih državnih dohodkov!

Deželnozbornska volitev v zahodno-štajerskih mestih in trgih (Köflach, Voitsberg, Stainz, Gross-Florian, Deutsch-Landsberg in Schwanberg) je končala z zmago nemških naprednjakov. Izvoljen je namreč dr. G. Tunner, ki je dobil od 406 oddanih glasov 368. Klerikalni protikandidat Reichmann dobil je le 35 glasov.

Občinski svet v Gradcu je vlada razpustila in javne posle upravlja do novih volitev e. k. komisar. S smešno škodoželjnostjo prinašajo slovenski listi to vest, češ, da tako daleč je dovedlo „nemško gospodarstvo“. No, resnica je, da je bil občinski svet razpuščen, ker je soc. demokratična obstrukcija onemogočila vsako delo. Sicer pa naj slovenski listi raje gledajo na sramotno gospodarstvo v Ljubljani.

Dopisi.

Ješence. Dragi nam „Stajerc!“ Kakor znano, so se vložile pritožbe zoper novoizvoljenega župana Vauhnika. Celu reč ima seveda državno pravičnost v rokah. Ako ravno se še pritožbe niso vrnile ali rešile, zmisli si je ta „vsegamogočni“ župan sam postav, ker misli, da kot dolgoletni rihtar lahko vse po svoji volji naredi. Dne 21. aprila izmislil si je prav eno zvito. Dal je ustmeno naznanje svojim svetovalcem, da

morajo iti na dan 22. aprila k prisegi. To je storil ta zviti mož kar po svojem, brez da bi okrajno glavarstvo poslalo povabilo. Glejte ga no, tega šmenta, kar posilem bi rad zlezal na županski stolec, čeprav ni zato sposoben! Res kar posilem bi rad prisegel in še nadalje županoval, čeprav se o postavah toliko razume, kakor zajec na boben. Dragi nam bralci „Stajerca“! Naš župan Vauhnik gotovo misli, da so vsi ljudje tako neumni, kakor si on to predstavlja. Pa temu ni tako, očka župan. Misli je, kako bi dobil svoje svetovalce na lim, pa le ni šlo; dva napredna svetovalca ga nista ubogala, ker dobro poznata postave in tudi vesta, da okrajno glavarstvo naznani in pošlje povabilo, kedaj je treba priti k prisegi. Vsa čast tema dvema g. svetovalcema! Tega gotovo ne ve in ne pozna postav naš „vsegamogočni“ župan. Ako tega ne ve naš župan, potem Te pač prosimo, ljubi „Stajerc“, da mu jih Ti poveš. Ako se pritožba vložila, potem se pač mora počakati, če se novo izvoljeni župan pokliče k prisegi ali če se razpiše nova občinska volitev. Takih postav se bodeš pač moral naučiti, župan Mhl, če boš hotel sedeti na županskem stolcu. Ako pa ne, pa te bodemo mi občani naučili postav, da bodeš pomnil, kedaj si sedel na županskem stolcu. Ljubi „Stajerc“! take in enake kozle strelja naš čisti župan Vauhnik. Pa tudi naš „fici-burgermeister“ našpilajo včasih kako smešno; tako jih je tudi očka župan spravil na lim da so šli za „leibgardo oberšic“ zraven v Maribor k prisegi. Možakarja sta na to računala, da bodeda prisegla. Kaj pa so Vama neki povedali g. okrajni glavar? Gotovo so vaju poslali domu, da se naučita postav. Tako je in nič drugače, g. župan in „leibgarde oberšic“. Za danes zadostuje. Če se ne boste poboljšali, pa drugokrat več.

Sitarov petelinček pravi kikiriki, županski stolec se že maji; Tabla na stran visi, Zato se naš rihtar kisló drži.

Ormuž. Tukajšnji kaplan g. Polak želi podučevati na nemški šoli v Ormužu slovenski verouk ter daje listine istim otrokom v šoli, ki povedo, da nimajo slovenskega katekizma doma; tem daje torej listek s slovensko vsebino napisan v pripravu k „spovedi.“ Zato je tudi obvestil velikonedeljskega fajmoštra, naj ja stariši otrok v nemško šolo ne pošiljajo, ker bode moral katehet pri maši v cerkvi slovensko učiti, ker v šoli ne sme. Kaplanu Polaku povemo na uho a zelo glasno, da mi svoje otroke zato v nemško šolo pošiljamo, da se naj nemški naučijo in privadijo jeziku, katerega v vsaki dobi svojega življenja neobhodno potrebujejo. Slovenski otroci pa svoj slovenski jezik itak dosti bolj poznajo in govorijo, kakor to en privandrani „pem“, ki na stroške Nemcev v boljših odnosih živi, pozna. Mi pa zahtevamo, da se naj naši otroci tudi verouk v nemščini učijo. Ako to ne zadostuje, povemo „pemu“ na uho, da, ako noče tako učiti, kakor je v nemški šoli predpis, potem naj gre si po novce v blaženo Ilirijo, mi mu damo „laufpass“. Zastopijo, gospodine Polak? Slab veroučitelj, ki svojih mu podrejenih otrok ne more nič naučiti! Je že

res, kakor je Jakec rekel, da otroci ne znajo ne nemški ne slovenski verouka, zato ker jih Vi trpinčite s svojim vsiljevanjem slovenskega uka; potem seveda ne znajo, kër se otroci sramujejo in bojijo že Vaših lastnih izgedov!

Ormuž. S svojo fanatično zagriženostjo kod „pem“ hoče g. kaplan Polak svojo nasilnost proti naprednjakom tudi izkazati šolski deci, ki je kod katehet izprašuje, kdo ima doma „Štajerca“, „Nar. List“, „Grazer Tagblatt“ oziroma ako so šolske knjige z „Štajercem“ povite; tedaj strahuje otroke, da morajo raztrgati in v peč vreči dotični list, ter da nikdo ne sme brati enakih listov, ker ima tedaj greh. Le počasi, gospodine! Ti torej navajaš deco in učiš, da naj svojim starišem bodo nepokorni, naj očetove listine, ki jih je kod tak ali kupil ali poseduje, raztrgajo brez očetovega vedenja. Ti torej otroke navajaš samopašnosti in lopovstva. Ni čuda torej, da ne moreš verouka naučiti, ko vcepljaš že nežni deci namesto vere in katekizma, politiko in neznačajnost! Opozarjamo šolsko vodstvo nemške šole, naj imenovanega kaplana takoj odpravi, sicer se mu zna pripetiti, da mu bojo pristaši „Štajerca“, „Tagblatta“ in „Nar. Lista“ povedali, kakšne so kaplanove dolžnosti. Naši otroci pa, ako znajo vse predmete v nemščini dovolj dobro, tedaj znajo tudi katekizem dobro, ako jih kdo to tudi temeljito uči. Tako ti povejo bratci tega „Štajerca“, ki te toliko jezi!

Velika Nedelja. Velikonedeljski župnik g. Jakec Menhart napada poštene župljane in jih skozi gotove tercijalke oz. svoje zveste klerikalne kimovce sramoti in blati zastran pošiljanja otrok v nemško šolo. Dobro, si li Ti gospodine tudi samo v slovensko šolo hodil, oziroma si se kar tako tje v en dan doma izučil bogoslovskih studij, da Ti ni trebalo nemškega jezika učiti, in v Mariboru večkrat na stroške Nemcev kako juho posnesti? Ali v dotiko z Nemci tudi nisi prišel? Odkod potem nemški znaš? Mar misliš, da boš le samo Ti in tvoji zvesti petelinčki dobro nemški znali, vsi ostali pa da naj bi bili Tvoji zvesti črez vse pokorni hlapci in dekletje? Vedi, gospodine, da je cesar Jožef II. že odpravil farško nadvlado, ne bomo se torej tresli od strahu pred mogočnim in oblastnim prihodom črnega gospoda in ob cestnih jarkih klečali kod „sluga ponižen“ ter bili izročeni na milost in nemilost gospodi od fare. Rabota in desetina je minola. Mi smo prosti državljani in smemo s svojim delati in misliti, kar sami hočemo, ne da bi nas en strankarsko zagriženi župnik komandiral. Zastopite, gospodine? Ali nemški groši tudi smrdijo? Mislimo da ne. In če smrdijo, zakaj si po tem kod „provizor“ na fari visokega nemškega viteškega reda pri Vel. Nedelji? Opozarjamo javno nemški viteški red, ali si tudi pusti dopasti delovanje svojega „provizorja“ Menharta? Ali trpi, da se naj skozi njegovega provizorja zagriženo strankarstvo širi? Opozarjamo pa tudi slavno cerkveno oblast, naj ta napravi red. Sicer vemo, kam pes taco moli. Svoje otroke pa bomo odslej še bolj v nemško šolo v Ormož pošiljali, kakor smo to dozdaj storili, čeprav bode župnik začel po nosu hoditi, da bode lažje vse zvohal. Na svidenje torej!

Sv. Vid ob Waldekom. Dragi „Štajerc“, že dolgo te nismo nadlegovali, zdaj si pa ne moremo več sami pomagati; zatoraj moramo tebe na pomoč vzeti. Naš g. župnik Repolusk nam že dalje časa ne dajo miru; vedno jim nekaj manjka. Zdaj so na okrajno glavarstvo v Sl. Gradec naznanili, da je cerkev nad korom v cerkvi pokjena in pa da hočejo svoje štale velbane imeti, da se to komisijonelno takoj pregleda in popravi. — Zdaj bomo pa imeli na 11. maja komisijon, da bojo pregledali, ali je res vse tak nevarno in potrebno. Kdo bo ta komisijon plačal? Gotovo mi farmani! Naša občina ima pri cerkvi tudi eno staro „šolo“, katero rabijo g. župnik za svojo hranbo; na tej šoli sta pa dve šajbi zbiti; in še teh si ne upajo sami kupiti, da so že mogli v cerkvi iz priznice šinfati, da kaki so cerkveni odborniki, da se nič ne brigajo za nobene stvari. Naš g. župnik hočejo, da bi jim vse mi farmani sami popravili in skup nanosili, in oni pa prodajo iz cerkvenega za 800—1000 K lesa, še več kak imajo dovoljeno, in ta denar ves sami zanucajo. Ali ne bi bilo boljše, da bi se z tistim lesom štale popravile, ker cerkvenega lesa je tak za-

dosti, nam kmetom bode ga pa kmalo zmanjkalo?! Mi že vemo, koliko da imajo g. župnik iz cerkvenega lesa dovoljeno vsako leto za posekati in oni pa vselej veliko več posekajo kak jim gre. Zato pa mi farmani zahtevamo, da se naj farovške štale iz cerkvenega lesa popravijo, ker mi jih ne moremo dati velbat, ker nas preveč košta. Mi še imamo starih dolgov zadosti in moramo prej tiste plačati, potlej šele nove delati. Oni bi tudi radi imeli, da bi jim mi za mežnarja (organista) drva za kurjavo davali in mu domu vozili; ali žalibog, dozda se še nobeden ni tak daleč zmotil, da bi mu mi drva domu vozili. Zdaj pa je moral pozimi naš mežnar, kakor pravijo, v farovski štali spat, ker ni imel drv, da bi si v mežnariji kuril. Tako se nam godi v naši fari, ker bi nas radi naš župnik potegnili, pa* nas ne bodo; še bi ravno radi imeli povsod to prvo besedo, se pri občinskem zborovanju se skoz notri vtikajo, ki jim tudi nič kaj veliko mar ne gre; pa počasi bomo jih že vse to odvadili, če nam ne bojo mira dali. Zdaj pa rečite, g. župnik, če ni to vse resnica, da ne boste potem spet v cerkvi iz priznice šinfali, da „Štajerc“ laže, kakor ste že večkrat, in da kateri „Štajerca“ berejo, da jim ne boste odveze dali. Mi farmani Vas opozarjamo, da dajte nam mir, če ne bomo morali mi bolj z ojstro krtačo priti. Več farmanov.

Z a h t e v a j t e

pri Vašem trgovcu ne samo „kocke za govejo juho“ nego izrecno

MAGGI JEVE kocke

á 5 h

kajti te so

najboljše!

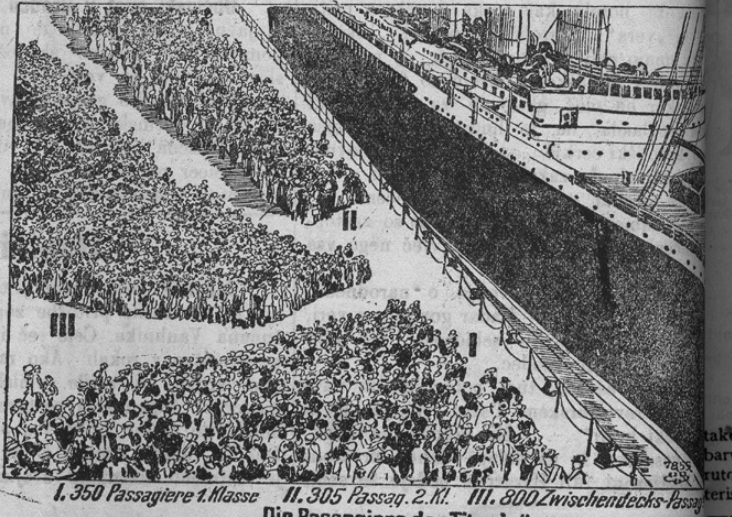
samo prave z imenom MAGGI in varstveno znamko zvezdo s križcem

Novice.

Srečna občina je Klingenberg v Unterfrankenu. Tam ne poznajo nobenih davkov in doklad. Občina ima namreč mnogo zemljišča in gozdov. Iz teh dobiva toliko dohodkov, da ni treba občanom niti krajcarja doklad plačati. Nasprotno, dobi še vsak občan od občine vsako leto 300 markov izplačan. Pač srečni ljudje!

„Titanic.“

Poročali smo o grozovitem potopu „Titanica“, največjega parnika sveta, pri katerem je izgubilo čez 15000 oseb svoje življenje. Naša slika kaže potnike „Titanica“ ob parniku samem i. s. jih je: 350 potnikov I. razreda, 305 potnikov II. razreda in 800 potnikov III. ali medkrovja. Bilo je poleg tega na krovu še čez 900 mornarjev. Naša slika kaže velikansko množino teh ljudi. Mnogo malih mest in trgov je, ki nimajo toliko prebivalcev, kolikor je bilo na tem parniku oseb. In velika večina teh oseb leži zdaj 3000 metrov pod moriem v večnem spanju.

I. 350 Passagiere 1. Klasse II. 305 Passag. 2. Kl. III. 800 Zwischendecks-Passag. Die Passagiere der „Titanic.“

Babjeverje. Na sejmu v Marmoros na Ogrskem vprašala sta dva gospoda Hrihorczuk, je-li hoče hudiča kupiti, s lahko zakopane zaklade najde. Kmet je 140 kron in dobil zaprti glaž, v kateri sedela žaba. Gospoda sta rekla, da se bo doma v hudiča spremenila. Ves srečen kmet domu in odprl glaž; žaba je vum in naravnost v gnojnišnici, kjer seveda benih zakladov. Zdjaj neumni kmet šele je bil grdo osleparjen.

Lakota na Ruskem. Vsled dveh let tinj vlada v vzhodni Rusiji in v Sibiriji vita lakota. Vbogi kmetje jedo kruh iz skorje in še tega le dvakrat na teden, so, v katerih ne najdeš niti kopejke niti enega kosa živine in niti enega zrnja. Vsled tega divja seveda smrt grozovito med nedolžno deco; razne bolezni, tifus itd. se razvijajo. Vlada je dovolila v nesrečnemu ljudstvu 142 milijonov rubljev večji del te svote bodejo seveda znani uradniki pokradli.

Pobožna sleparija. Na Poljsko-Livnjo je zdaj pobožno ljudstvo hudo razburjeno. Bivša farovžka kuharica kaže namreč nemu svetu sledeče zanimive „relikvije“ klubok apostelja Andreja, jedilno orodje Božje, eno kopito osla, na katerem je Jezus na begu v Egipt sedel in celo iz perutnic angelja Gabrijela. . . . Dotična parska kuharica zahteva seveda precej vsakogar, ki hoče te „relikvije“ videti, kër je še vedno neumnežev dosti, bode bogata. Škandal je le za duhovščino, nesramno sleparijo dovoljuje in ne prepre-

Hladnokrvni so ljudje v Odenwaldu kratkim se je namreč v tej občini nekdo. Ko je prišla komisija, vprašal je sodnik čine, zakaj niso obešenca odrezali. Eden je hitro odgovoril: „Ne, gospod sodnik, odrežemo nikogar več. Pred par leti smo obešenca odrezali; a ta je prišel k sebi postal največji lump v vasi, tako da ga posled morala občina živeti. Od tega ne odrežemo nikogar več.“

Lepe dobičke delajo akcionarji kolrudniške družbe v nemški južno-zahodni. Ta družba koplje namreč diamante. Leta napravila za okroglo 9 milijonov kron Družba plačuje svojim akcionarjem 2400 dende. Za vsakih 10 kron torej, ki jih je onar v tem podjetju naložil, dobi 24.000

Iz Spodnje-Štajerskega.

Iz Vareje v Halozah, fara sv. Vid pri se nam piše, da se je minul teden iskava o gospodarstvu z občinskimi in skladom politične občine Vareje vršila. Iskava je bila nepričakovana, ker je odbor računске sklepe za leto 1906, 1907, 1909, 1910 in 1911 postavil v smislu občinskega reda rešil in — ker se niso stavni dobi 14 dneh od razpolage račun javni spregled nobeni ugovori proti rab vložili — odobril in potrdil. K do pa